

Un passeig per Mesopotàmia i Egipte

Objectius de l'itinerari

- Saber situar Mesopotàmia i l'Antic Egipte en el temps històric i l'espai geogràfic.
- Relacionar l'augment de la productivitat agrícola amb les innovacions de diversa índole de Mesopotàmia i Egipte.
- Conèixer els aspectes fonamentals de la religió a Mesopotàmia i l'Antic Egipte.
- Saber els trets fonamentals de la ciutat mesopotàmica.
- Endinsar-se en la vida quotidiana de l'Antic Egipte, mitjançant la pagesia i la dieta egípcia.
- Cercar, analitzar i utilitzar fonts de diversa tipologia per a construir coneixements sobre els aspectes cabdals de la història de les primeres civilitzacions urbanes: Mesopotàmia i Egipte.
- Contemplar les idees prèvies de l'alumnat i facilitar el plantejament d'hipòtesis.
- Fomentar el raonament lògic i la significació de termes claus de la història: canvi, continuïtat, diacronia i sincronia; fets, causalitats i conseqüències; interrelació dels diferents elements que configuraren una cultura històrica.
- Impulsar la referència correcta de les fonts d'informació utilitzades de diferent tipologia.
- Obtenir una contribució activa de l'alumnat en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Valorar els vestigis materials d'altres cultures històriques i la tasca realitzada pels arqueòlegs/es i els historiadors/es.

Descripció de l'itinerari

Mitjançant aquest itinerari, es tracten els aspectes cabdals de Mesopotàmia i l'Antic Egipte (les primeres grans civilitzacions urbanes): situació cronològica d'ambdues cultures, la situació geogràfica, l'anàlisi de la vida quotidiana a l'Antic Egipte, exemplaritzada amb el treball de la pagesia i una aproximació a la gastronomia d'aquesta cultura històrica; la religió, l'organització del poder, les primeres ciutats i l'art.

Les activitats programades per aquest itinerari van desplegant paulatinament els diferents aspectes que es poden relacionar amb la temàtica central de cada seqüència didàctica i promouen diferents metodologies de treball, fomentant l'assoliment de les competències bàsiques.

Recursos emprats

Els recursos més representats en el present itinerari són les fonts primàries i secundàries de diferent tipologia, que s'ofereixen amb les diferents activitats programades o bé amb els enllaços suggerits. La proposta es presenta en forma de blog.

Temporització

En principi, les propostes programades tenen una temporització que aplegarien 20 hores lectives, perquè s'ofereix una extensa gamma de materials amb l'objectiu que el professorat pugui aprofundir aquells aspectes que consideri més interessants per al seu grup-classe. Així, doncs, cada professor/a pot desestimar aquelles activitats que trobi innecessàries o pot utilitzar-les per a deures.

Justificació de la seqüència

Aquesta seqüència es desenvolupa a partir de la presentació cronològica de Mesopotàmia i Egipte. En cada proposta didàctica, es va treballant una temàtica específica i també hi és present un element que es treballarà d'altres seqüències. Així, per exemple, en la presentació cronològica d'ambdues civilitzacions ja es presenten algunes innovacions tecnològiques i es constaten referències als àmbits polític i religiós. A les propostes següents es treballa les innovacions aparegudes a Mesopotàmia i Egipte, la seva organització social i política, les característiques fonamentals de la religió mesopotàmica i egípcia i el fet urbà mesopotàmic. Com a cloenda de la seqüència es treballen alguns aspectes de la vida quotidiana de l'Antic Egipte, a partir del treball pagès i la cuina. La presentació de les activitats està basada en un blog virtual. Es proposa diverses agrupacions de l'alumnat amb l'objectiu d'aplegar les necessitats de cada un dels alumnes dels grups classe.

Alumnat a qui s'adreça especialment

Les activitats estan adreçades a l'alumnat de 1r curs d'ESO.

Aspectes didàctics i metodològics a tenir en compte

Totes les activitats de l'alumnat poden consultar-se i descarregar-se en el blog que trobareu a documents adjunts. Totes les propostes didàctiques d'aquest itinerari acostumen a estar completades amb enllaços virtuals que ofereixen informació complementària a l'alumnat. Es tracta de blogs i pàgines webs que s'han considerat amb la suficient qualitat com per a ser recomanats.

També s'han afegit materials que l'alumne/a pot descarregar amb la intenció que serveixin de pauta per a la realització d'algunes de les activitats proposades. Així, s'adjunta una base d'orientació per a l'elaboració de comentaris de textos i una altra base d'orientació per a elaborar els continguts de les diapositives de power point i per a preparar les exposicions orals.

Les activitats poden realitzar-se segons es presenten a l'itinerari o per separat, ja que la seva elaboració ha contemplat aquesta possibilitat. Per tant, la forma de presentació del treball realitzat haurà de decidir-la cada professor, depenent de la utilització de les diferents propostes.

En aquest itinerari, les activitats presenten diferents estratègies d'agrupació de l'alumnat. Per tant, hi ha propostes de treball individual, en parella, en petit grup i amb tot el grup-classe. El professorat ha d'adequar les propostes de treball i les agrupacions a la realitat del seu grup-classe.

Es proposa al professorat la realització d'una avaluació sumativa del procés d'ensenyament-aprenentatge experimentat pel seu alumnat. Les activitats proposades presenten un gran nombre d'instruccions i criteris pedagògics que són cabdals per a l'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat. En conseqüència, haurien de contemplar-se a l'hora d'avaluar. A l'hora de planificar l'avaluació, es recomana tenir en compte no només els continguts de caràcter conceptual, si no també

l'assoliment de les competències treballades i l'esforç invertit en els processos desenvolupats. Per exemple, les exposicions orals i la presentació de moltes tasques com és el cas dels comentaris de textos. També es considera cabdal la participació de l'alumnat en l'avaluació, circumstància que facilita el desenvolupament de regulacions internes, necessàries per a reconèixer tant les errades com els bons resultats obtinguts. Per això, al llarg de l'itinerari es presenten propostes de participació de l'alumnat en l'elaboració de proves d'avaluació. Aquesta tasca engresca força l'alumnat i l'obliga a repassar els diferents continguts treballats.

L'activitat "Un passeig per Mesopotàmia i l'antic Egipte" és una guia de presentació i de síntesi de tot l'itinerari. Aquesta proposta s'ha de presentar a l'inici de l'itinerari, ja que ofereix una breu presentació dels temes que es desenvoluparan. En aquesta primera sessió, també es pot elaborar un mural que reproduïx la il·lustració dels 8 temes que es treballen (vegeu, MAT_ALUM_Un passeig per Mesopotàmia i Egipte). A mesura que es vagi acabant cada tema, l'alumnat haurà de proposar quins continguts s'han d'adjuntar al costat del globus pertinent. El professor/a haurà de decidir si aquesta tasca es realitzarà de manera individual, en parelles, petit-grup o grup-classe. Per tant, aquesta proposta és una activitat que s'anirà desenvolupant paulatinament i de forma paral·lela al treball de cada unitat temàtica. Aquesta proposta també permet que l'alumnat tingui presents els continguts fonamentals de cada unitat i, a més a més, permet al professorat desenvolupar les regulacions que consideri pertinents.

Continguts, competències i processos que es treballen de forma destacada

Continguts:

- Les cultures urbanes a l'Edat Antiga: Mesopotàmia i Egipte
- Introducció, cronologia, localització geogràfica i relació amb el medi de les primeres cultures urbanes
- Heròdot i la seva aportació a les ciències de la Història i la Geografia.
- Innovacions tecnològiques a Mesopotàmia i l'Antic Egipte.
- Organització territorial, política i social a Mesopotàmia i l'Antic Egipte.
- La religió a Mesopotàmia i l'Antic Egipte.
- L'estructura bàsica de la ciutat mesopotàmica.
- Aproximació a la vida quotidiana de l'Antic Egipte: l'agricultura i la gastronomia.

Competències:

- Competència comunicativa lingüística i audiovisual
- Tractament de la informació i la competència digital.
- Competència d'aprendre a aprendre.
- Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.
- Competència social i ciutadana.

Processos:

- Debat i/o exposicions orals.
- Anàlisi de fonts primàries.
- Anàlisi de fonts secundàries.
- Identificació de categories temporals.
- Identificació d'espais geogràfics.

Documents adjunts

El material didàctic per a l'alumnat es pot trobar al següent blog:

<http://lesgolfesdelahistoria.blogspot.com/search/label/>

La proposta d'activitat final de l'itinerari es presenta en el següent document:

- MAT_ALUM_Un passeig per Mesopotàmia i Egipte.doc

Altres documents:

S'adjunten aquests dos documents que poden ser d'ajuda al professorat i l'alumnat:

- MAT_ALUM_Base d'orientació per a l'elaboració d'un comentari de text.doc
- MAT_ALUM_Base d'orientació per a l'elaboració de diapositives de power point (els continguts).doc

Elements que conformen l'itinerari

Títol de l'element
1.-Ens situem en el temps.
2.-Ens situem en l'espai.
3.-Noves necessitats, nous invents.
4.-L'organització del poder.
5.-Les essències de la religió a Mesopotàmia.
6.-Les essències de la religió a l'Antic Egipte.
7.-Organitzem la ciutat.
8.-La vida quotidiana a l'Antic Egipte.